Länsstyrelsen
Gävleborg

Enheten för skydd av natur
Kristina Persson
026-17 12 84
kristina.persson@lansstyrelsen.se

Se sändlista

BESLUT OM NOTHOLMENS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken (1998:808) om ändring av beslut om och föreskrifter för Notholmens naturreservat (beslut 1978-04-03, dnr 11.121-3440-77 och 21FS 1978:55).

Notholmens naturreservat bildades 1978. Det ursprungliga beslutet är nu i behov av kompletteringar och förtydliganden. Ändringarna är i huvudsak av redaktionell karaktär med hänvisningar till nu gällande lagstiftning. Följande föreskrifter innebär en skärpning jämfört med det gamla beslutet: A3, A5, A6, A7, A8, A9, C2, C6, C8 och C9. Två föreskrifter från det gamla beslutet är borttagna: förbudet mot att framföra motorbåt med viss hastighet, samt förbudet mot att medföra okopplad hund. Flera föreskrifter har förtydligats och gjorts mer utförliga.

I och med att detta beslut vinner laga kraft kommer tidigare beslut, föreskrifter samt skötselplanen gällande Notholmens naturreservat från 1978-04-03 (dnr 11.121-3440-77) att upphöra att gälla och ersättas med nytt beslut och nya föreskrifter med följande lydelse.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad karta (bilaga 3) och med de gränser som slutligen märks ut i fält som naturreservat.

För att säkerställa syftet med naturreservatet i dess nya utformning förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Naturreservatets namn ska vara Notholmens naturreservat.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Notholmens naturreservat
RegDOS-id:	21-2000292
Kommun:	Nordanstig
Karta:	Ekonomisk karta 16H4g
Lägesbeskrivning:	I Mellanfjärden omedelbart utanför fiskeläget. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2).
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6871892 Y: 1581133
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 3), Gränsen är markerad med svart streckad linje.
Fastigheter och markägare:	Oregistrerad samfällighet
Areal (från VIC Natur):	Total areal 44,5 ha Därav landareal 16,7 ha Produktiv skogsmark 11,75 ha Därav naturskog* 11,75 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i ett område vid norra Hälsingekusten. Mer specifikt är syftet att bevara en skärgårdsmiljö dominerad av orörd, naturskogsartad barrskog, som är omgiven av steniga stränder med karakteristisk vegetation. Strukturer som död ved och grova träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Typiska arter, som tallört och tofsmes, ska ha gynnsamt tillstånd, liksom ovanliga och skyddsvärda arter som granticka, strandloka, svärta och fisktärna.

Syftet ska nås genom att:

- Området undantas från skogsbruk och annan exploatering.
- Större delen av området lämnas för fri utveckling.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Områdesbeskrivning

Notholmen är en urbergsö i innersta delen av Mellanfjärden vid Nordanstigskusten. Ön är bevuxen med barrblandskog och har en kust bestående av klipphällar, klapperstensfält och sandstränder. Området har varit bebott länge, och fornlämningar från järnåldern kan ses på norra delen av ön. I reservatet ingår, förutom landområdet, även det omgivande havsområdet, ut till ca 5 m djup. Den nordvästliga delen av ön, som delvis är bebyggd, ingår ej i reservatet.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Notholmen är en vacker ö med flera naturtyper och arter som är representativa för Hälsingekusten, liksom några ovanligare arter. Området består till stor del av orörd, naturskogsartad barrskog, som aldrig har brukats storskaligt. Skogsmarken är blockrik och innehåller en stor mängd död ved i form av torrakor och granlågor. Inslaget är också stort av hänglavar, spår av hackspettar, samt några ovanliga svamp- och växtarter.

I de sydöstra delarna av ön finns öppna stränder och småholmar där sjöfåglar, t ex knölsvan, svärta och fisktärna, trivs. I dessa delar finns dessutom öppna klapperstensfält och hällmarker med en gles och lågvuxen strandvegetation, vilket bidrar till upplevelsen av öns särpräglade natur.

Andra sakförhållanden med betydelse för avgörandet att bilda naturreservat

Notholmen är av riksintresse för kulturmiljövården (K101) och ingår i ett större område tillsammans med Vålmyrknallen och Tjuvön. Hela detta området är rikt på fornlämningar från järnåldern och bronsåldern.

Området är också av riksintresse för naturvården (N37) och skyddas bland annat för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter.

Delar av vattnet som omger Notholmen ingår i reservatet, och skyddas för att bevara den speciella livsmiljön och de organismer som lever där. Området bidrar därmed till att uppfylla miljömålet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård”, där det definieras att kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden.

Enligt 2004 års översiktsplan för Nordanstigs kommun ingår Notholmen i ett område med ”värdefull natur”. Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för Notholmen och att reservatet överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med naturreservatet och den uppföljning som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

2. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,

3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,

4. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,

5. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,

6. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,

7. anordna idrottstävling eller motortävling,

8. bedriva militär övningsverksamhet,

9. bedriva mineralutvinning.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av naturreservatet.

2. Uppsättning av informationstavlor.

3. Anläggning och underhåll av rastplats.

4. Undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.

5. Genomförande av skötselåtgärder som behövs för att uppnå målen med naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet,

2. ta ved eller elda på annan plats än av Länsstyrelsen iordningställd rastplats,

3. skada, plocka eller samla in växter, djur (inklusive insekter), svampar och lavar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,

4. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet. Undantaget är den jakt som får bedrivas i naturreservatet,

5. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, eller göra annan åverkan på levande eller döda träd och växter,

6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

7. skada fast föremål eller ytbildning såsom att omlagra eller bortföra sten,

8. på ett störande sätt använda ljud, eller använda sådant för att locka fåglar eller andra djur,

9. framföra vattenskoter. (Definition på vattenskoter återfinns i svensk författningssamling SFS 1993:1053)

D. Bestämmelser om vården och förvaltningen av naturreservatet enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel.

2. Länsstyrelsen ska vara naturvårdsförvaltare.

3. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen bildade naturreservatet 1978 i avsikt att skydda och vårda ett område med representativ natur för den norra Hälsingekusten.

År 2006 inledde Länsstyrelsen en revidering av beslut och skötselplan för Notholmens naturreservat. I samband med det nya beslutet sågs föreskrifterna över och justerades efter dagens användning av området. Ett förslag till nytt beslut och skötselplan skickades på remiss den 24 februari 2009. Tre remissinstanser svarade och följande synpunkter kom in:

Skogsstyrelsen Norra Gävleborgs distrikt har inget att erinra mot beslutet om Notholmens naturreservat. De ser mycket positivt på förslaget som ett led i måluppfyllelsen av miljökvalitetsmålet ”Levande kust och skärgård” och ”Hav i balans”.

Nordanstigs kommun har inget emot förslaget till beslut men anser att Länsstyrelsen bör lämna rapport till kommunen om hur skötselplanen följs.

Naturskyddsföreningen Nordanstig och Gävleborgs Botaniska Sällskap lämnade gemensamma synpunkter på förslaget till beslut. De föreslog att Notholmen i beslutet ska beskrivas som ett område ”av intresse för friluftslivet” och inte som i förslaget till beslut ”av litet intresse för friluftslivet”. Vidare föreslogs även att stigen längs västra strandkanten ska röjas och underhållas

kontinuerligt, samt att en separat informationsskylt om fornlämningen bör sättas upp.

Länsstyrelsen kommer att behålla formuleringen "av litet intresse för friluftslivet" eftersom Notholmen i ett länsperspektiv har ett lågt besökstryck och att orördheten prioriteras före anläggande av friluftslivsanordningar. Därför kommer inte heller stigarna på Notholmen att märkas ut, om inte besöksantalet ökar så att slitaget blir större. Inte heller informationsskyltar om fornlämningen kommer att placeras ut. Denna information kommer istället att finnas på naturreservatets informationsskyltar placerade enligt kartan i bilaga 1.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 5 § tredje stycket miljöbalken får Länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Detta bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt godtagbar användning av mark- och vattenresurser enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna dels för allmänheten och dels för berörda fastighets- och sakägare. I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

I och med bildandet av Notholmens naturreservat genom Länsstyrelsens beslut (dnr 11.121-3440-77) meddelades förbud mot att avverka skog eller utföra annan skogsvårdsåtgärd. Föreliggande revidering av beslutet innebär ingen skärpning av föreskrifterna vad gäller inskränkningar i skogsbruk eller annan pågående markanvändning.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Föreskrifterna under punkt C ovan, enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller enligt 7 kap. 30 § miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området är till för att stärka den biologiska mångfalden ska vindfällen och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter naturreservatsbildningen statens ansvar.

Av 7 kap. 5 § miljöbalken framgår att om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen. Se bilaga 6 om hur man överklagar.

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Barbro Holmberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschef Ann Gudéhn, jurist Caroline Näslund, biolog Mats Norin, biolog Carola Orrmalm och biolog Kristina Persson, den sistnämnda föredragande.

Barbro Holmberg

Kristina Persson

Deltagit:
Ann Gudéhn
Mats Norin
Carola Orrmalm
Caroline Näslund

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Översiktskarta
3. Beslutskarta
4. Brytpunktskarta
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

Enheten för skydd av natur
Kristina Persson
026-17 12 84
kristina.persson@lansstyrelsen.se

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR NOTHOLMENS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDEL

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Notholmens naturreservat
RegDOS-id	21-2000292
Län	Gävleborg
Kommun	Nordanstig
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 44,5 ha Därav landareal 16,7 ha Produktiv skogsmark 11,75 ha Naturskog 11,75 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS): Tallskog Granskog Barrblandskog Impediment Övrig öppen mark	 6,7 ha 1,3 ha 3,8 ha 2,8 ha 2,2 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper Strukturer	 Skog och hav Naturskogsartad barrskog och barrblandskog, klapperstensfält, hällmarker, havsstränder Gamla och grova träd, död ved

Arter *S: signalart enl. Skogsstyrelsen (2005).* *Fetstil: rödlistekategori enl. Gärdenfors (2005) resp. artkod enl. EG:s fågeldirektiv.*	Granticka (*Phellinus chrysoloma*) S Strandloka (*Ligusticum scothicum*) Tallört (*Monotropa hypopitys*) Svärta (*Melanitta fusca*) **NT** Fisktärna (*Sterna hirundo*) **A193** Silvertärna (*Sterna paradisaea*) **A194** Huggorm (*Vipera berus*) fridlyst
Kulturhistoriska lämningar	Del av gravfält med rösen, stensättningar och lämningar efter gistgårdar. Även historiska lämningar finns i form av en ballasthamn och grunden efter ett kolerasjukhus.
Bebyggelse och anläggningar	Eldplats i Månsvik

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Fornlämningar i form av ett gravfält och gistgårdar (anordning för torkning av fisknät) visar att ön utnyttjats redan under järnåldern. Längst i nordväst, utanför reservatsgränsen, finns grunder efter sentida sjöbodar samt ett gammalt trähus som har fungerat som laggkärlsfabrik. Mellan Månsvik och Holmhällan kan man finna spår av den ballasthamn som en gång funnits där (Anders Hammare pers. komm.). Man kan t.ex. se i berget fastsatta järnringar som användes till båtförtöjning. I vattnet kan man fortfarande hitta ballaststenar av exempelvis flinta från olika delar av världen, som förts dit och dumpats av fraktbåtar.

Idag står ett antal fritidshus i det gamla fiskeläget i nordväst, och reservatet besöks mest av sommargäster och båtturister. Fiske bedrivs i området.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Notholmen är en vacker ö med flera för Hälsingekusten representativa naturtyper och arter, liksom några ovanligare arter. Ön täcks till största delen av ganska mager barrblandskog, som på de torra hällmarkerna domineras av tall, men längs stränderna och i låglänta, fuktigare partier av gran. Inslaget av s.k. krypgranar är stort. Det finns även en hel del smårönnar och längs stränderna växer gråal. På öns utlöpare längst i sydost står ett litet aspbestånd bland tallarna.

Fältskiktet domineras av de vanliga barrskogsrisen ljung, lingon, blåbär och kråkbär, och även linnea är vanlig. Bottenskiktet består på hällmarkerna huvudsakligen av renlavsmattor, medan tjocka mosstäcken breder ut sig i mer låglänta och skyddade lägen. På ett hällparti vid stranden längst i sydväst, Holmhällan, växer ett glest bestånd med låga, vindpinade tallar. Här är berget

nästan kalt förutom i och kring hällkar, där mossevegetation med bl.a. vitmossor, tranbär och dystarr har uppkommit.

Skogsmarken är ofta blockig och svårgången och ger ett orört intryck. Skogen har tydliga naturskogsvärden och många tecken på skoglig kontinuitet: mycket död ved i form av torrakor och granlågor, en och annan grov tall, hänglavar på grenarna, stora myrstackar och spår av hackspettar. På granlågor kan man hitta granticka, som är signalart för gammal granskog. Ett par för dessa trakter ovanliga florainslag är örtaggsvamp (*Auriscalpium vulgare*), som växer på nedfallna kottar, och den klorofyllfria växten tallört (*Monotropa hypopitys*), som mest hittas i äldre barrskog.

Stranden i söder och sydost är till största delen skoglös, och här breder i stället öppna block-, klapper- och hällmarker ut sig med gles, lågvuxen havsstrandsvegetation. Några karakteristiska växter här är strandglim, kråkvicker, strätta, klapperögontröst, krusskräppa, vänderot, älgört och strandråg. På klapperfältet mellan ”huvudön” och utlöparen i sydost växer ett stort bestånd av strandloka, som är mindre vanlig i denna del av länet. På övriga delar av ön är remsan av öppen strand mestadels smal och blockig, men ett par bredare partier av sandstrand finns på öns västra sida. På den norra av dessa, Månsvik, växer getväppling (*Anthyllis vulneraria*), som är ovanlig i dessa trakter. Den södra sandstranden, som ligger inne i den lilla viken norr om Holmhällan, är delvis igenväxt med vass och blåsäv. Där finns också flera exemplar av vresros (*Rosa rugosa*), en ursprungligen förvildad parkbuske som ofta sprider sig snabbt, framför allt på sandstränder. Hela strandlinjen i viken är klädd med en matta av strandkrypa och på hällarna på udden växer bland annat gul fetknopp och norsk fingerört. Ett stort bestånd av björkpyrola och enstaka exemplar av grönpyrola växer strax söder om Månsvik. Längs öns sydöstra sida finns en mängd små blockiga holmar utan vegetation eller med enstaka träd.

Enligt kustfågelinventeringen 2007 har Notholmen små ornitologiska värden, men åtminstone i den sydöstra delen med öppna stränder och småholmar uppehåller sig en hel del sjöfågel. Förutom vanliga arter som knölsvan, vigg, knipa, småskrake och skrattmås, häckar där den rödlistade svärtan (*Melanitta fusca*), samt Natura 2000-arterna fisktärna (*Sterna hirundo*) och silvertärna (*Sterna paradisaea*). Den rödlistade silltruten (*Larus fuscus*) ses också ibland i området. På senare år har även hägern kommit till Notholmen, och vid Prackhålet häckade flera par under 2008. Inne på ön kan typiska barrskogsfåglar som tofsmes, svartmes och större korsnäbb påträffas.

År 2006 utfördes en marin inventering av tre vikar på Notholmens sydöstra del. Dessa vikar har en för Nordanstigskusten ovanlig morfometri med stora stenblock och små, trånga passager, där en mängd fiskyngel lever. Vikarna består alla tre av mjukbotten, men det är tydliga skillnader dem emellan. Viken

längst i söder är grund med grumligt vatten och få arter, t.ex. borstnate (*Potamogeton pectinatus*), grönslick (*Cladophora sp*) och havsstenhinna (*Hildenbrandia rubra*). Viken längst i norr har klart och djupare vatten. Där finns också en större förekomst av algarter, exempelvis vitstjälksmöja (*Ranunculus baudotii*) och trådnate (*Potamogeton filiformis*), samt kransalgerna *Chara aspera* och *Tolypella nidifica*. Stenblocken vid vikens mynning har förekomster av smaltång (*Fucus radicans*) och blåstång (*Fucus vesiculosus*). Mittenvikens karaktärer är en blandning av både den norra och södra och algförekomsten består bland annat av en bredbladig variant av borstnate (*Potamogeton pectinatus var. interuptus*), *C. aspera*, *C. tomentosa* och *T. nidifica*. Sammantaget bedömdes vikarna ha höga naturvärden.

Tänkbara hot mot de skogliga värdena på ön är omfattande insamling av död ved för eldning, samt trampslitage på de tjocka lav- och mosstäckena. Med tanke på det relativt låga besökstrycket är detta knappast aktuellt, men utvecklingen bör följas. Likaså berörs de sjöfåglar som häckar framför allt i sydöstra delen av området knappast särskilt mycket av mänskliga störningar, men däremot kan minken vara ett problem, liksom i andra delar av Östersjöns skärgård.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

På norra delen av ön, nära dess högsta punkt, finns en fornlämning i form av ett litet gravfält med rösen och en stensättning. Bland lämningarna förekommer bland annat spår från järnåldern. Gravfältet korsas av reservatsgränsen, och endast en mindre del ligger inom reservatet. Intill och sydväst om gravfältet finns lämningar efter två gistgårdar av okänd ålder. Mer sentida lämningar finns på nordvästra sidan av Notholmen, utanför reservatsgränsen, där grunden efter ett kolerasjukhus kan ses (Anders Hammare pers. komm.). Sjukhuset grundades runt 1890, och var i bruk till någon gång efter 1915.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Från den högsta punkten i norr (ca 20 m.ö.h.) sluttar ön ganska brant ner mot stränderna. Berggrunden består av granit och metamorfa bergarter. Denna överlagras till största delen av storblockig svallad morän, men det finns också stora partier med hällmark och, längs södra stranden, klapperfält. Mindre sandstrandspartier finns längs öns västra sida.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Notholmen har ett begränsat antal besökare, eftersom området endast kan nås med båt. Trots detta är området ett omtyckt utflyktsmål för närboende och enstaka turister, inte minst för besökare till Mellanfjärdens gästhamn och hotell. Den gamla skogen, stränderna med sitt fågelliv och öns intressanta kulturhistoria erbjuder avkoppling samt både natur- och kulturupplevelser.

Ön nås lätt med båt, och landstigningsplatser finns t.ex. på dess norra strand mittemot Mellanfjärdens fiskehamn, samt vid sandstränderna på västsidan. I Månsvik finns en iordningställd rastplats med eldstad.

1.4 Källförteckning

ArtDatabanken, SLU & Sveriges Ornitologiska Förening. Artportalen. Rapportsystemet för fåglar (Svalan) <http://artportalen.se/birds/default.asp>
Axbrink, M. & Aspenberg, P. 2007. Kustfågelinventeringen 2007. Länsstyrelsen Gävleborg. Ej publicerad.
Gärdenfors, U. (red.) 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005 – The 2005 Red list of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Lindberg, T. & Wikberg, T. 1975. Naturinventering Nordanstigs kommun. Länsstyrelsen Gävleborg, Rapport 1975:6.
Länsstyrelsen Gävleborg. 1997. Värdefull natur i Gävleborg. Rapport 1997:12.
Länsstyrelsen Gävleborg. Marin naturinventering 2006 i Gävleborgs län. Endast utkast.
Riksantikvarieämbetet. Fornminnesinformationssystemet. <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>
Skogsstyrelsen. 2005. Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. 3:e uppl. Skogsstyrelsens Förlag, Jönköping.
Sveriges Geologiska Undersökning. Berggrunds- och jordartsdatabaser.

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i fem skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:
1: Skog med fri utveckling
2: Stränder med i huvudsak fri utveckling
3: Vatten och småholmar med fri utveckling
4: Fornlämning
5: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Skog med fri utveckling, ca 14 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Området i sin helhet utgörs av naturskogsartad skog.
- Trädskiktet är flerskiktat och har naturlig föryngring.
- Minst 5 arter som är typiska för barrnaturskog och död ved ska kunna återfinnas/häcka i området, t.ex: hänglavar, tallört, granticka, tofsmes och svartmes.

Skötselåtgärder
Inga.

Skötselplanens skötselområde 2: Stränder med i huvudsak fri utveckling, ca 2 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:
- Minst 3 arter typiska för steniga havsstränder, t.ex. strandglim, strandloka, klapperögontröst och strandråg, påträffas i området.
- De särskilt skyddsvärda arterna svärta och fisktärna förekommer i området, liksom andra typiska skärgårdsfåglar som knölsvan, knipa och småskrake.
- Stränderna är fria från skräp.
- I vikar med sand där det finns vresros tillåts inte vresrosen breda ut sig.

Skötselåtgärder:
- Skräp städas bort från stränderna. Drivved lämnas kvar, såvida den inte anses kunna orsaka skada.
- Om bestånden av vresros i vikar med sand ökar i omfång ska den röjas bort och avfallet forslas ut ur reservatet.

Skötselplanens skötselområde 3: Vatten och småholmar med fri utveckling, ca 27 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:
- Områdets areal ändras inte annat än till följd av naturlig landhöjning.
- Minst 5 av de arter som påträffades under den marina inventeringen 2006 ska kunna återfinnas i området, t ex grönslick (*Cladophora sp*), smaltång (*Fucus radicans*), blåstång (*Fucus vesiculosus*), borstnate (*Potamogeton pectinatus*), vitstjälksmöja (*Ranunculus baudotii*), trådnate (*Potamogeton filiformis*), *Chara aspera, Tolypella nidifica* och *Chara tomentosa*.

Skötselåtgärder:
Inga.

Skötselplanens skötselområde 4: Fornlämning

Bevarandemål:
- Gravfältet och gistgårdarna är fria från hög vegetation och väl synligt.

Skötselåtgärder:
- Vid behov utförs röjning av sly och småträd som växer upp i eller intill rösen, stensättning eller gistgårdar. Bortröjt material kan lämnas i skötselområde 1.

Skötselplanens skötselområde 4: Friluftsliv

Bevarandemål:
- Reservatets gräns på land ska vara tydligt markerad.
- Besökare ska informeras om områdets biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden.
- Slitage och störningar från besökare minimeras.
- En rastplats med eldstad ska finnas på sandstranden i Månsvik på öns västra sida, där båtfolk ofta går i land. All eldning ska ske med medhavd ved.
- Informationsskyltar ska finnas vid öns norra strand, vid rastplatsen i Månsvik, samt i Mellanfjärdens hamn.

Skötselåtgärder:
- Utmärkning och underhåll av reservatets gräns.
- De gamla informationsskyltarna byts ut och nya sätts upp enligt karta. Röjning runt dessa utförs vid behov.
- Rastplatsen renoveras initialt och underhålls sedan kontinuerligt.
- De otydliga stigar som redan finns underhålles ej, då behovet av dessa verkar vara litet. Om besökstrycket skulle öka kan det dock bli nödvändigt att markera stigar på lämpliga sträckor, t.ex. längs öns västra strand, för att kanalisera besökare till platser där risken för slitage på vegetationen eller störningar på fågellivet är liten.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Av Länsstyrelsen tillförordnade naturbevakare eller andra anlitade entreprenörer ansvarar för årlig dokumentation och rapportering till Länsstyrelsen av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker.

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för:
- Gränsmarkeringar
- Informationsskyltar
- Rastplats med eldstad

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 6:e år för:
- Strandstädning
- Utbredning av vresros

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 12:e år för:

- Förekomst av typiska arter, samt förekomst av svärta, fisktärna och övriga utpekade fågelarter
- Fornlämning

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 24:e år för:

- Naturskogsartad skog i skötselområde 1

Parametrar och mått framgår av preciseringarna av bevarandemålen för respektive skötselområde.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Priori-tering	Finansiering
Utmärkning och underhåll av reservatets gräns	Initialt och därefter vid behov	Naturreservatets gräns i nordvästra delen	1	Skötselanslag
Nya informations-skyltar sätts upp och underhålls	Initialt och därefter vid behov	Se karta	1	Skötselanslag
Renovering och underhåll av rastplats	Initialt och därefter vid behov	Månsvik, se karta	2	Skötselanslag
Strandstädning	Initialt och därefter vid behov	Skötselområde 2	2	Skötselanslag
Bekämpning av vresros	Vid behov	Skötselområde 2	3	Skötselanslag
Uppföljning av strandstädning	Vart 6:e år	Skötselområde 2	3	Skötselanslag
Uppföljning av vresros	Vart 6:e år	Skötselområde 2	3	Skötselanslag
Uppföljning av fornlämning	Vart 12:e år	Skötselområde 4	3	Skötselanslag
Uppföljning av arter	Vart 12:e år	Skötselområde 1, 2 och 3	3	Skötselanslag
Uppföljning av naturskogsartad skog	Vart 24:e år	Skötselområde 1	3	Skötselanslag

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare men det är lämpligt att revidera den om 10 år.

Notholmens naturreservat
Skötselkarta

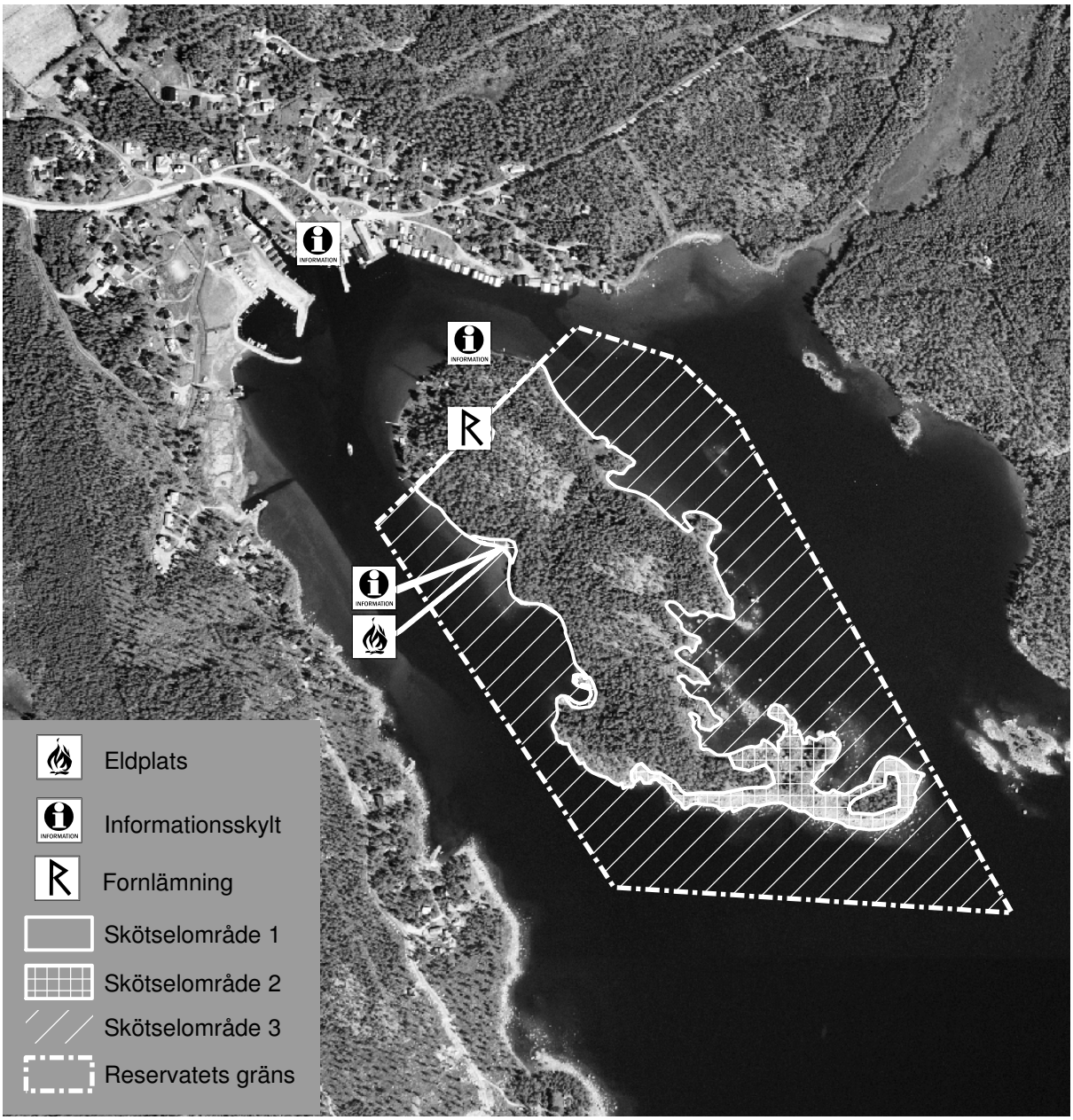

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

Karta tillhörande skötselplan för Notholmens naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6871892 Y: 1581133

0 50 100 200 300 400 500 Meter

N

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2009-06-01

Dnr 511-4225-06
32-205

Notholmens naturreservat
Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater X: 6871892 Y: 1581133

Skala 1:100 000

Notholmens naturreservat

N

0 0,5 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Kilometer

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-vägkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2009-06-01

Dnr 511-4225-06
32-205

Notholmens naturreservat
Beslutskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Centrumkoordinater X: 6871892 Y: 1581133

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för Notholmens naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Gräns för naturreservatet

Fastighetsgränser

N

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN

Gävleborg

Karta

2006-10-16

Ärende

Inmätning av Notholmens naturreservat
Hudiksvall kommun

Benny Hansson
Lantmäteriingenjör

Aktbilaga KA
Ärendenr: X06306

N

0 25 100 200
Meter Skala 1:5000

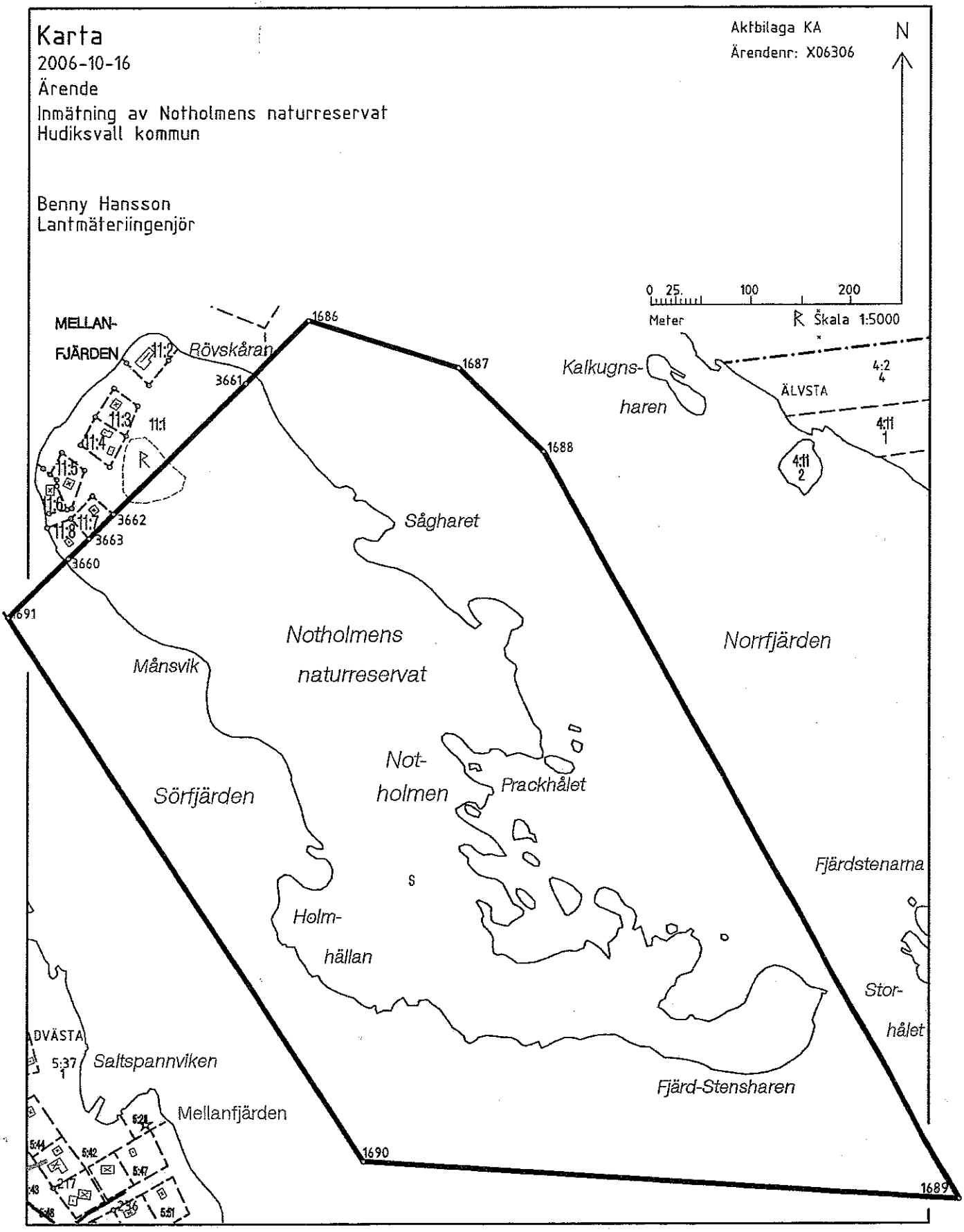

Aktbilaga TBE

Teknisk beskrivning

2008-04-02

Ärendenummer

X06306

Benny Hansson
Lantmäteriingenjör

Ärende: Inmätning av Notholmens naturreservat

Punktnummer	Norr(N)	Öst(E)	Markering
1686	6872367.99	1580985.66	Omarkerad
1687	6872320.54	1581135.70	Omarkerad
1688	6872237.38	1581220.62	Omarkerad
1689	6871493.46	1581635.28	Omarkerad
1690	6871531.44	1581041.93	Omarkerad
1691	6872073.44	1580686.64	Omarkerad
3660	6872131.90	1580746.65	Rör i sten
3661	6872305.46	1580922.36	Rör i sten
3662	6872176.12	1580791.73	Rör i sten
3663	6872151.82	1580766.96	Rör i sten

Framställd genom: Nymätning. Inre noggrannhet: 25mm. Yttre noggrannhet: 25mm.

Registerkarta: 16746

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-171000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).